

Asia: VN/7167/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi kaivosmineraaliverolain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Valtiovarainministeriö

LAUSUNTO

lausuntopalvelu.fi

7.8.2025

Dnro 260/2025

Lausuntopyyntö VN/7167/2024

HALLITUKSEN ESITYS KAIVOSMINERAALIVEROLAIN MUUTTAMISEKSI

Valtiovarainministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi kaivosmineraaliverolain muuttamisesta.

Esityksessä ehdotetaan kaivosmineraaliverolain muuttamista. Esityksen mukaan metallisten kaivosmineraalien veroa korotettaisiin nykyisestä 0,6 prosentista 2,5 prosenttiin rikastukseen toimitetun malmin sisältämän metallin verotusarvosta. Verohallinto vahvistaisi vuosittain kullekin metallille verotusarvon kaivosmineraaliveron verotusarvojen perusteena sovellettavista hintatiedoista annetussa valtioneuvoston asetuksessa määriteltujen maailmanmarkkinahintaa tai muuta julkista hintatietoa kuvastavien hinalähteiden perusteella. Muiden kuin lain liitteessä lueteltujen kaivosmineraalien määräperusteista veroa korotettaisiin 0,20 eurosta 0,60 euroon tonnilta nostettua malmia tai hyötykiveä.

Lisäksi kaivosten niin sanotut sivuvirrat suljettaisiin kaivosmineraaliveron ulkopuolelle tietyin edellytyksin.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2026. Verotuottoa olisi määrä kertyä vuodesta 2027 alkaen. Korotusten tuoton jakautumiseen ei ole tulossa muutoksia: kaivosten sijaintikunnat saisivat 60 prosenttia ja valtio 40 prosenttia kaivosmineraaliveron tuotosta.

Paliskuntain yhdistyksen kommentit hallituksen esitykseen

Paliskuntain yhdistys pitää esitettyä korotusta tarpeellisena. Kaivostoiminta kohdistuu uusiutumattomiin luonnonvaroihin. Vihreän siirtymän, sekä digitalisaatioon ja turvallisuuteen liittyvien kehityskulkujen myötä, mineraalien hyödyntäminen on koko ajan kasvamassa. Silti kaivosten tuotosta jää käytännössä vähän Suomeen ja sijaintipaikkakunnalle suhteessa yhtiöiden voittojen määrään. Veron korotus tuo parannusta siltä osin.

Yhdistys kiinnittää huomiota lakimuutoksessa ensisijaisesti kaivostoiminnan sivuvirtoja koskevaan muutokseen. Sivuvirtojen ulosrajaaminen hyödyttää ennen kaikkea niitä kaivoksia, joissa malmin louhintamäärät ovat suuria suhteessa talteen otettavan metallin arvoon. Toisin sanoen isoja sivuvirtoja synnyttävät metallimalmikaivokset hyötyisivät muutoksesta tehokkaampien kaivosten kustannuksella. Kynnys malmin sisältämien muiden metallien hyödyntämiseen voisi nousta ja sivuvirtojen määrä kasvaa.

Lakimuutos voi kannustaa juuri heikkolaatuisten malmioiden ja siten isoja sivuvirtoja tuottavien kaivosten perustamiseen, joten sillä tulee olemaan vaikutuksia maan- ja alueiden käyttöön sekä myös ympäristövaikutuksia, joita ei hallituksen esityksessä ole otettu huomioon.

Lakimuutos ei myöskään kykene tasaamaan epätasa-arvoista hyötyjen ja haittojen jakautumista kaivoskuntien ja naapurikuntien välillä. Kunnat, joiden alueella ei sijaitse kaivosalueita, eivät saa jatkossakaan kaivosmineraaliverotuloja lainkaan riippumatta siitä, kohdistuuko niihin kaivostoiminnasta aiheutuvia hyötyjä tai haittoja ja kustannuksia.

PALISKUNTAIN YHDISTYS

Anne Ollila

toiminnanjohtaja

Lausunnon valmistelija, lisätiedot: Sanna Hast, etunimi.sukunimi@paliskunnat.fi, +358 40 723 9966

Valkama Sirpa
Paliskuntain yhdistys